

คำนำ

การนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการสำคัญที่จะช่วยให้ครูผู้สอน หรือผู้ที่มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมการเรียนการสอนให้ได้รับการปรับปรุงเพื่อให้งานมีคุณภาพอย่างไรก็ตาม เมื่อโลกเข้าสู่ยุคปี 2000 ประเทศส่วนใหญ่ต่างให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยเน้นการปฏิรูปการศึกษา เพราะตระหนักดีว่า ศักยภาพของคนจะเกิดได้จากการได้รับการศึกษาแบบต่อเนื่อง ในหลากหลายวิธี ทั้งสนุกและมีความสุข ในลักษณะเช่นนี้จะแตกต่างจากการสอนแบบเดิมๆ ซึ่งมักจะใช้วิธีการท่องจำเป็นส่วนใหญ่ และใช้วิธีการสอนที่มีครูเป็นศูนย์กลาง

เมื่อตระหนักว่าการศึกษากำลังอันสำคัญที่จะช่วยสร้างคุณภาพของคนได้ และเมื่อคนมีคุณภาพแล้ว ด้านอื่นๆ อาทิ การเมือง เศรษฐกิจ สังคม ชุมชน ครอบครัว วัฒนธรรม เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ฯลฯ ก็ดีขึ้น ประเทศชาติก็จะเจริญขึ้นด้วยเช่นกัน รวมทั้งได้รับการยอมรับจากประเทศต่างๆ อีกด้วย

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเปลี่ยนแปลง แนวคิด และวิธีการในการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง สามารถที่จะทำให้คนได้พัฒนาเต็มตามศักยภาพ โดยหาความรู้จากแหล่งต่างๆ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข สร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้าและคงความสันติ

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (2540-2544) เน้นในเรื่องการพัฒนาคุณภาพคนเป็นสำคัญ เพราะเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืน แต่จะพัฒนาอย่างไรจึงจะพัฒนาคนให้มีคุณภาพได้ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญ แต่จะจัดการศึกษาอย่างไรจึงจะเหมาะสมและสามารถนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและประเทศชาติได้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เป็นกฎหมายว่าด้วยการศึกษาของชาติฉบับแรกของประเทศ นับเป็นการเปลี่ยนแปลงการศึกษาทั้งระบบและกระบวนการ และเพื่อที่ให้การปฏิรูปการศึกษาของชาติบรรลุผลตามเจตนารมณ์ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

หนังสือเล่มนี้ได้พยายามประมวลเรื่องเกี่ยวกับการศึกษา วิกฤติการณ์การศึกษา ทำให้การจัดการศึกษาไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวัง และเพื่อให้เห็นความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษาว่ามีความสำคัญและจำเป็นอย่างไรต่อการพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้รู้ก้าวหน้าทันโลก สามารถพัฒนาคน สังคม และประเทศชาติให้เป็นคนเก่ง ดี และมีความสุข

ครูจึงเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ แต่ครูจะถ่ายทอดอย่างไร มีเทคนิควิธีการอะไร ครูจะต้องได้เรียนรู้ ฝึกฝนอบรมอย่างถูกวิธี เพื่อนำกระบวนการวิธีการส่วนที่ถูกต้องไปสู่เด็ก การนิเทศจึงเป็นงานที่ทำทนายผู้บริหารสถานศึกษาและศึกษานิเทศก์ที่จะต้องหาเทคนิควิธีการให้เขาเหล่านั้นเห็นความสำคัญและความจำเป็นในการนิเทศ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ ถ้าทุกคนเข้าใจนโยบาย จุดมุ่งหมาย และผลประโยชน์ที่จะตกถึงผู้เรียนเป็นสำคัญแล้ว การดำเนินการก็คงจะไม่ยุ่งยาก และจะได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายอย่างเต็มที่

อย่างไรก็ตาม การจัดทำหนังสือเล่มนี้อาจจะมีบางสิ่งบางอย่างขาดตกบกพร่อง เพราะรีบเร่งจัดทำเพื่อให้นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา ใช้ประกอบการเรียนการสอน ผู้เขียนต้องขออภัยมา ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคุณพ่อคุณแม่ที่เป็นกำลังใจ และขอขอบพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วมในการทำให้หนังสือเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์

อัญชลี

รศ. ดร. อัญชลี โพธิ์ทอง

